

Sygn. akt II KK 358/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 grudnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon (przewodniczący)

SSN Jarosław Matras

SSN Andrzej Ryński (sprawozdawca)

Protokolant Marta Brylińska

w sprawie **D. T.**

skazanego na podstawie art. 270 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu - w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 16 grudnia 2015 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego

od wyrok nakazowego Sądu Rejonowego w W.

z dnia 13 czerwca 2012 r.,

uchyla zaskarżony wyrok nakazowy w części orzeczenia o karze łącznej grzywny (pkt III wyroku) i w tym zakresie sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w W.

UZASADNIENIE

Wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego w W. z dnia 13 czerwca 2012 r., , D. T. został skazany za czyny z art. 270 § 1 k.k. na dwie jednostkowe kary po 100 stawek dziennych grzywny, przy ustaleniu jednej stawki na kwotę 15 zł. Na podstawie art. 85 k.k. oraz art. 86 § 1 k.k. jako karę łączną wymierzono skazanemu

150 stawek dziennych grzywny, przy ustaleniu jednej stawki dziennej na kwotę 15 złotych.

Wyrok ten nie został zaskarżony sprzeciwem, wobec czego uprawomocnił się w dniu 11 lipca 2012 r. (k. 111).

Kasację od tego wyroku na korzyść skazanego wywiódł Prokurator Generalny, zaskarżając go w części dotyczącej orzeczenia o karze łącznej grzywny (pkt III wyroku). Orzeczeniu temu zarzucił rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie przepisów prawa procesowego – art. 502 § 1 k.p.k., polegające na wymierzeniu oskarżonemu D. T. kary łącznej grzywny w wymiarze 150 stawek dziennych w sytuacji, gdy przepis art. 502 § 1 k.p.k. przewiduje możliwość orzeczenia w postępowaniu nakazowym kary grzywny w wysokości do 100 stawek dziennych. Autor kasacji wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego, z uwagi na swoją oczywistą zasadność, podlegała uwzględnieniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Zgodzić się należy ze skarżącym, że Sąd Rejonowy wydając wyrok nakazowy, w sposób rażący naruszył dyspozycję art. 502 § 1 k.p.k. Przepis ten określa zarówno rodzaj kar jakie może orzec sąd w wyroku nakazowym, jak też ich wysokość, w tym górny pułap grzywny, który wyznacza na poziomie do 100 stawek dziennych albo do 200.000 złotych. Ograniczenia te podyktowane są faktem, iż wskazane w tym przepisie kary orzekane są w postępowaniu nakazowym charakteryzującym się szczególnymi uproszczeniami.

Nadmienić przy tym należy, że górny limit grzywny możliwej do wymierzenia w wyroku nakazowym dotyczy nie tylko kar jednostkowych orzekanych w takim wyroku, ale także kary łącznej (zob. m. in. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 24 czerwca 2010 r., II KK 114/10, R-OSNKW z 2010 r., poz. 224; z dnia 11 stycznia 2012 r., II KK 332/11, Prok. i Pr. wkł. z 2012 r., z. 6, poz. 10; z dnia 12 grudnia 2012 r., II KK 323/12, Prok. i Pr. wkł. z 2013 r., z. 3, poz. 16).

Sąd Rejonowy w zaskarżonym wyroku nakazowym wymierzył oskarżonemu karę łączną grzywny w wysokości 150 stawek dziennych, a więc w wysokości przekraczającej maksymalną dopuszczalną granicę sankcji określoną w art. 502 § 1

k.p.k. dla tego typu kary. Niezastosowanie się do tego przepisu w zakresie górnej granicy orzeczonej kary łącznej grzywny miało istotny wpływ na treść wyroku, ponieważ konsekwencją tego uchybienia było poniesienie przez oskarżonego dolegliwości w zakresie kary łącznej, której w postępowaniu nakazowym nie powinien być ponieść.

W konsekwencji Sąd Najwyższy związany treścią art. 536 k.p.k., orzekając w granicach zaskarżenia oznaczonych w kasacji Prokuratora Generalnego, uchylił przedmiotowy wyrok nakazowy w części dotyczącej orzeczenia o karze łącznej grzywny wymierzonej oskarżonemu D. T. i w tym zakresie przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. Tym samym, w zaskarżonym wyroku przymiot prawomocności uzyskały skazania za objęte nim czyny, także w zakresie wymierzonych kar jednostkowych.

Orzekając ponownie Sąd Rejonowy powinien pamiętać o szczególnym trybie orzekania kary łącznej przewidzianym w art. 568a § 2 k.p.k. Przepis ten został dodany do Kodeksu postępowania karnego przez art. 5 pkt 41 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2015.396) i wszedł w życie z dniem 1 lipca 2015 r. Wprawdzie wyrok objęty skargą kasacyjną uprawomocnił się przed tą datą, a zatem do orzeczenia kary łącznej znajduje zastosowanie art. 19 przepisów przejściowych cyt. wyżej ustawy, jednak w analizowanym układzie procesowym eliminuje on możliwość stosowania przepisów aktualnie obowiązujących, tylko w zakresie regulacji zawartych w rozdziale IX Kodeksu karnego. Natomiast w odniesieniu do procedury ma tu zastosowanie hybrydowy system przepisów przejściowych przewidziany w ustawie z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r. poz. 1247), zwanej dalej także ustawą zmieniającą. Należy zauważyć, że art. 568a § 2 k.p.k. nie został zamieszczony w katalogu przepisów, których nie stosuje się do spraw wszczętych aktem oskarżenia wniesionym przed dniem wejścia w życie tej ustawy, tj. przed 1 lipca 2015 r. (art. 36 ustawy z dnia 27 września 2013 r.). W związku z tym oraz biorąc pod uwagę dyspozycję art. 37 ustawy zmieniającej, art. 568a § 2 k.p.k. znajdzie zastosowanie do sprawy niniejszej, także po częściowym uchyleniu zaskarżonego wyroku w trybie kasacji i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej

instancji.

W konsekwencji Sąd Rejonowy będzie ponownie rozstrzygał co do wymiaru kary łącznej w oparciu o przepisy prawa materialnego obowiązujące poprzednio (art. 19 przepisów przejściowych ustawy zmieniającej z dnia 20 lutego 2015 r.). Natomiast w wymiarze procesowym wyda wyrok łączny, stosując się do zasad wskazanych w art. 568a § 2 k.p.k., który stanowi, że jeżeli zachodzą warunki do orzeczenia nowej kary łącznej wyłącznie w odniesieniu do kar wymierzonych w tym samym wyroku skazującym, właściwy do wydania wyroku łącznego jest sąd, który wydał ten wyrok skazujący.

Wobec faktu, że kasacja została wniesiona na korzyść skazanego, orzekając ponownie Sąd obowiązany jest respektować pośredni zakaz *reformationis in peius*, pamiętając o tym, aby nie pogorszyć sytuacji oskarżonego w stosunku do tego stanu prawnego, jaki decydował o wymiarze kary łącznej przy pierwszym rozpoznaniu sprawy. Z tego powodu Sąd Rejonowy, determinowany normą wynikającą z treści art. 443 k.p.k., wydając wyrok łączny, a nie wyrok nakazowy, przy oznaczeniu kary łącznej grzywny powinien w dalszym ciągu respektować ograniczenia przewidziane w art. 502 § 1 k.p.k.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.

kc